

FARKAS ISTVÁN

AKI ÁTKELT A FOLYÓN...

Fáradt volt. Nem fizikailag, bár a még mindig harminc fokos esti hőségben minden mozdulat nehezebbre esett. Lelkileg fáradt el.

- Tudod, - kezdett bele ismét a mondókájába, a jól ismert dörmögő hangján - már tizenöt éve keresem üzöm, hajtom, mintegy megszállott vadász a fehér szavast, vagy Moby Dick a fehér bálnát, de csak annyit mondhatok róla, hogy láttam a lábnyomát tavasszal a felázott erdei ösvényen, éreztem átható illatát, a szarvasbögéses őszi hajnalon és láttam a leheletét a szikrázó fagyban, amint éppen eltűnt a hegycsúcsot övező felhők között. Láttam augusztusi éjszakán végigcikázni az égen és mindig megéreztem, hogy ő volt az és nem másvalaki.

Hányszor rohantam lélekszakadva, amikor egy-egy barátom lelkendezve mesélte, hogy összetalálkozott vele, sőt beszélgettek, vagy beszámolt egy összejövetelükről, melyen több százan érezték a jelenlétét.

- Áh! mit lefetyelek össze. Sohasem rohantam oda. Sohasem volt bátorságom önfeledten és mindent feledten rohanni. Mindig visszatartott a józan megfontolás. - Nem lehet, mert mi lesz a munkámmal, mit szólnak a kollégák és a feleségem, mi lesz a családommal, mi lesz, ha ... és mindig a józan ész győzött és maradtam a helyemen, belül lázadva és a fellegek közé emelkedve, kifelé pedig józan, megbízható, hűséges, kitartó gondoskodó apát, nagyapát, kollégát, főnököt játszva.

Kissé oldalt billentette a fejét és egyik szemét összehúzta, mintha a fenyők között átvillanó csillagok egyikét figyelné, méricskélne. Megfogta a poharat és ismét kortyolt egyet a csopakiból.

- Tudod, a könyvek. Azok adták a belső szárnyat sokáig. Már apám sokat mesélt varázsukról. Hogyan képesek pszichológiai bravúrokat végrehajtani, depressziós, fáradt, ideges, már-már örület szélén álló embereken. Mindig végigélvezni egy-egy regényt, filozófiai tanulmány, vagy vers zamatát, mindjárt az egész kellett egyben, nem a szavak, a gondolatok, hanem az érzés, ami utána marad az emberben, ha a végére ér. Tudod az a néha savanyú, szorongató, lelkiismeret furdalásos, vagy az a melegítő, magasba emelő, az a most-azonnal-énis, érzés. Ritka pillanatokban mertem az utóbbiaknak engedni és elrohanni az Alpokba, megmászni egy hegycsúcsot, egy Hermen Buhl életrajz után, vagy megkeresni, becserkészni és lefotózni egy bögő szarvasbikát, vagy játszadozó rókacsaládot egy Attenborough fotóalbum nyomán. Általában az előbbi érzésre, már késő, vagy az utóbbira - öreg vagy te már ehhez - válasz volt az eredmény. Igen a könyvek. És már jó ideje a szentkönyvek. Soha nem gondoltam volna korábban, hogy érdekelni fognak. Nem tudtam mit keresek, mi volt az az égető türelmetlenség bennem, ami mindig újabb válásokhoz, szakításokhoz, újabb szakterületekhez, újabb

munkaterületekhez és lakásokhoz, szerelmekhez és hűtlenségekhez vezetett a fogaskerekektől, a kórusban éneklésen és zongoramuzsikán át, a Matterhorn és a Csimborasszó jeges csúcsai között, szarvasok és rókák nyomában, a Taótól a Tibeti halottas könyvön keresztül Jézusig. A Vega szikrázott felettünk és a Pegazus hatalmas csillagképe lassan előcammogott a keleti égbolton, de mire teljes szépségében kibontakozhatott volna, kigyulladt az ég éji lámpása a hold és egyre növekvő érdeklődéssel hallgatta Gábor vallomását. Hallott ő már sok ilyet, sőt különbeket is. Hallotta már tamil nyelven a Gangesz partján, kínaiul a Tibeti fennsík egyik stupája mellett, hallotta már franciául és Egyiptomban éppúgy, mint Európa számos nagyvárosában a templomok környékén, elhagyott romlakásban, füstös kocsmában és metró állomáson is. Érdeklődése lassan alábbhagyott, ahogy ráismert a szövegre.

- Már megint egy olyan kereső, aki nem látja a kincset, amit már megtalált. Vajon miért ilyen vakok az emberek?

Gábor belebámult a holdba, de nem látta annak csalódottságát. Eszébe jutottak azok a véget nem érő beszélgetések és viták, melyeket a közösségi találkozókon folytattak arról, hogy kinek mennyit kell adnia másoknak, mit kell tenni a közösségi tagnak, ha behívják katonának, hogyan szolgálja Istent a munkahelyén, a munkájával és a családjában. Milyen találkozókat kell szerveznie, hogy a közösség szava érvényesüljön a társadalmon belül is, kell-e és hogyan politizálnia és hogyan kell szavakkal és írással harcolni azokkal, azokért, akik ugyan testvéreink, de eltévelyedtek és nem jól keresik Isten országát. Mérhetetlenül fáradtnak és fásultnak érezte magát, de érezte, hogy nem adhatja fel. Tovább kell keresnie azt, ami ott feküdt előtte, tovább kell harcolnia azok érdekében, akik még nem találták meg azt, ami előttük fekszik. Összeszorította a fogait és ismét beszélni kezdett.

- Tudod, valahol olvastam, hogy nem az számít ki írta a könyvet, vagy miről szól, hanem hogy mit mond nekem az igazságról. Ez így van. De észrevettem, hogy minden könyv, s leginkább a szent könyvek, minden embernek mást és mást mondanak az igazságról. Valahogy ugyanaz a mondat, mondjuk a Bibliában mást mond nekem, mást mond egy papnak és egész mást mond egy hitű muzulmánknak. Valahol a vevőkészülékekben van különbség. Más és más hullámhossz. A közös talán csak az, hogy eljutott hozzám és hozzá is. Ez az én egyéni értelmezésem az igazságról, az én tutajom. Nekem ezen kell áthajóznom a túlpartra. Igen kell! Kell, mert a lábnyom, a lehelet, az illat nem itt folytatódik, hanem ott. Aki kap tutajt, az általában rájön erre. Talán már én is átjutottam. De ni csak, mit látok? akik átjutottak - vagy azt mondják magukról - mit csinálnak? A legnagyobb része ott tülekszik a parton. Fején, vállán cipeli tutaját és egymással vitatkozik azon, hogy melyik a jobb tutaj, kié az erősebb, ki kötözte össze ügyesebben. Egy részük

ki sem száll, hanem kis papírcsónakokat küld vissza a másik partra, teleírva jó tanácsokkal arról, hogyan kell jó tutajt építeni. Alig látott egy-kettőt, aki amikor átért, nagy rúgással visszalöki a tutajt a folyóba - eszébe sincs tovább cipelni - és hátra sem nézve elindul a lábnyomok és lehelet nyomain. Ezek némelyike táncol, énekel, ért-hetetlenül gagyog, és akivel találkozik, megpróbálja bevonni a táncba, éneklésbe. Ha szárnyra lenne, lehet, hogy fel is emelkedne.

- Persze, - szólalt meg most először András - hiszen ez a könnyebbik út. Te már elértél valahová, most már a többi nem számít. Te mész a magad útján előre, a többit egye a penész utánad. De hol itt a te híres szeretet parancsod?

- Igen - mondta Gábor elgondolkozva és sokáig nem szólt. Egyik kuvik sikoltva húzott el felettük. a hold, mint aki már semmi újat nem hallhat egykedvűen húzódott be egy felhő mögé.

- Már megint a szavak, melyek ölnek. Bánom, hogy beszélni kezdtem, de úgy gondoltam, barátok vagyunk. - mondta Gábor.

- Jól van na - mondta engesztelve András és kedvesen rácsapott barátja combjára - persze, hogy barátok vagyunk. Nagyon jól értem mit mondasz. Tudom jól, hogy már a szentkönyvekből is elegend van. Igen, igazad van, nem kell a tutaj, - a könyvek igazságát a te esetekben - tovább cipelni a túlsó parton. Egyáltalán semmit sem kell cipelni. "Az én igám könnyű..." - de hát hol van belőled ez a könnyedség és hol van a többiekből? Hol az a szárnyaló, éneklő, táncoló öröm, ami Isten bolondját jellemzi? Hol van Szent Ferenc együgyű rongyos tánca a pápa előtt, amikor Istenről akart beszélni? Van-e egyáltalán ilyen, vagy csak "alfában" jelenik meg előtted, mint képzelet? Egy ideig megint hallgattak és csak a csopaki vidám gurgulázása jelezte ébrenlétüket.

- Sokat kérdezel és én semmire sem tudok felelni - szólalt meg Gábor. Csak azt tudom, hogy a fegyverek háborújával már rég leszámoltam, de a szavak háborújától már nehezebben tudok megválni, bár érzem, jóformán nincs különbség köztük. A könyvek nekem tutajt jelentettek, de ma már akadályoznak, vissza fogom rúgni a folyó közepére. Nem át, vissza, mert az másnak úgysem jó semmire. Csak a közepéig. Sajnálni fogom őket, de meg kell tennem, érzem.

- És aztán - próbált megint kötözködni András, mire mész nélkülük? Lesz saját gondolatod?

- Nem. Nem lesz. Minden figyelmem arra fog irányulni, hogy el ne veszítsem a túlparton a lábnyomot - ha egyszer átjutok. Talán akkor már az is mindegy lesz, hogy mit csinállok. Koldulok, tanítok, utcaseprő leszek, vagy miniszter. Az már mind kifelé lesz. Befelé szívós, kint tartó, éber vadászkutya leszek, akit már sem a vihar, sem a vadászat zaja, de még a pecsenye illata sem zavar, ha ráállt a vadcsapásra.

- Úgy legyen barátom - emelte poharát András és cinosan összekacsintott a teleholddal.

HABOS LÁSZLÓ

VERSEK...

örökségem...

Apám elment
oda, ahova nagyon vágyott,
az ő Istenéhez,
s nem hagyott rám vagyont
se semmilyen vétet.

Élt szürkén, néha ragyogott,
s ha féltem,
mellém ült és átkarolt,
s én néztem –
szúrós tekintetében a fényes napot.

Átvesszem örökségem,
amit halálával reám hagyott,
a tisztességet,
amit majd én is továbbadhatok,
mint atyai örökséget.

fáj...

már megint fáj
hogy durva szavakkal
ütötted meg arcom
a másikat is odatartom
hogy gúnyos mosolyod
azon csattanjon
bután vagy te bátor
embertelen nevetésed
darabokra töri álmod
s idegenné teszi
fénytelen arcvonásod

kérlek engedd...

ma végre kiolvastam...
de kérlek üss
helyettem üss
tudod én nem tehetem
összeszorított ököllel üss
erősen a könyvre
hogy törjenek szavak
hogy hulljanak alá
a betűk
egyetlen hatalmas halomba
s kérlek engedd
hogy játsszak
mint őszinte gyermek
úgy játszhaszak én
az ölelkező betűkkel